

VENDÉGLŐSÖK LAPJA.

(PINCZÉREK LAPJA.)

A hazai szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávéházi segédek érdekeit felkaroló szakközöny.

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK-, VENDÉGLŐSÖK- ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

— Megjelenik havonként kétszer —
minden hó 1-én és 15-én.
Előfizetési ár: Félévre 2 frt. — Évnyegyedre 1 frt.
Egy szám ára 15 kr.

Szerkesztő és laptulajdonos:
Thász György.
Hivatalos órák:
Déléltől 11—12. Délután 4—6.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Klauzál-utca 5. szám 7. ajtó.
Kéziratok és előfizetések ide intézendők. — Előfizetheti még: **Kutschera Mihály** urnál, Kalap-utca 10. szám.

Előfizetési felhívás

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„PINCZÉREK LAPJA“)

második évfolyamára.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt. — Félévre 2 frt. — Évnyegyedre 1 frt.

Gyűjtőknek hat előfizető után tiszteletpeldánnyal szolgálunk.

Az előfizetési pénzek, valamint a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő-kiadóhoz, VII., Klauzál-utca 5. szám, 7. ajtó küldendők.

Budapest, 1884. december havában.

A kiadó-hivatal.

Záróórákról.

Seloh és semminemű irányban oly nagy fontosság nem tulajdonított a záróóráknak, mint a vendéglősök, korcsmárosok, kávéosok és általában italnerőknök üzleteit tekintve, mint nálunk Magyarországon. Legfeljebb ostromállapotok idejében.

Daczára annak ugyanis, hogy van lakház, magán vagy hivatalos palota, színház, kórház, kaszárnya, sőt iskola és templomra vonatkozó zárolás, az új ipartörvény 13. §-a, a törvényhozás ép úgy megemlekezett a koresma-, sörház-, kávéház-féle záróórákról, mint megemlekezett annak idején a koresma-hitelről, fentartván az illető helyet, illetve törvényhatóságoknak a részbeni statútárius-szabályrendelet kiadási jogát.

Tagadhatatlan, hogy sokak jó ja mind ezekben és legtöbb jó rejlik a törvényhozás jó akaratában, a midőn az élvonatközö elveket felállította, melyeket kell, hogy egyes törvényhatóságok a szükséghez kepest kellő ruhába öltöztetve, ott a hol, életbeleptetessen.

De épen ezen életbeleptetés nem oly „tabula rasa“-nak látszik, melynek fogva az új ipartörvény f. é. okt. 1-én történt életbeleptetésok már minden koresma s többféle üzletben az illető tulajdonosok kötelesek volnának vagy stríkolni, vagy legott átdöntimani üzleteiket, mert az említett ipartörvény világosan fentartja azon elvet is igen bölcsen, miszerint szerzett jogok, gyakorolt iparágak az új törvény életbeleptetésekor tekintetbe vettessenek. Előbb, — cs kely neztünk szerint — az következtethető, hogy csakis az illető törvényhatóságoknak van joguk a m. kormányt képviselő, illetőleg a helyi, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriummal egyetértve vagy az illető vendégl. kávéosok stb. részére alkotandó vagy alkotott szabályrendeletben — vagy külön ily rendeletben az illető iparosok és még közönség föl fogott érdekeit tekintve intézkedni. Egyes iparhatóságok vagy is inkább rendőri hivatalnokok e részben bármíno razzik és bármíly szepnek vagy talán első pillanatra érelyesnek látszó — új seprökent oda vetett intézkedések — mint az eddigi tényleges állapotok villámütésként felfogatók, ezáltalának, — legalább is nem jól választott eszközök.

Azt hisszük tehát, hogy iparostársaink, kiket ez ügy érdekel az illető törvényhatóságokhoz a körülményekhez kepest for-

dulni; mindennek előtt ha lehet maguk közt, vagy az illető ipartársulatok utján az e részbeni szükségess elvben megállapodni, — azután a hatóságok előtt is kérelmezni fognak. Mi részünkről, — ha szabad — nyilvánítani fogjuk ezen t. lap utján további nézeteinket.

Boor József,

a komáromi vendéglős-kávéos-
ipar-társ. ügyvédje és titkárja.

(Folyt. köv.)

A regále-ügy és az iparjogok.

Mint a fővárosi vendéglős-ipartársulattól kiküldött regále-bizottsági tag az iparjogok ellenőrzése körül alkalman volt számos oly tapasztalatot szerezni, melyeket lapunk hasábjain feltüntetni óhajtok.

Sokat kellene írnom, ha mindazon rendtelenségről — melylyel találkoztunk — szóllani akarnék. Most csak annyit említek fel, amennyit a vendéglősök érdekei kívánnak. Hány szatócs és fűszerkereskedő van, kik utcai kimerési joggal nem bírnak, de azért koresmai üzletet vezetnek, mert iltó vendégeik vannak, s ezáltal ugy a város, mint más üzletemberek, kik megadóztatvák, károsítanak.

Ha nem bír valaki koresmai joggal nem fogadhat iltó vendéget, pedig a 25 frtos utcai kimerési jog mellett, hányan concurálnak a 140 frtos koresmai joggal, s pedig ehhez még fővárosi iltóesség is szükséges, míg az előbbt bárki megkaphatja.

Egy esetet említek fel: négy héttel ezelőtt az iltó ution levő egyik koresmárhoz odaküldött a ker.jegyző egy esküdtet s egy biztost. Czéljuk az lett volna, hogy miután nem volt koresmárlási joga, zárják be az üzletet. De alig hogy ott voltak, a jegyző visszaizent, hogy halasztszák el a bezárolást. Négy hétre rá ott voltam ugyan azzal a bizottsággal, hol az esküdt is velünk volt és még akkor sem volt az iltónek koresmárlási joga. Hozzá még mai nap is nyitva van az üzlet-jog nélkül. Kérdem tehát, mi oknál fogva nem záratta be azt a jegyző ur? Ilyen és ehhez hasonló dolgokkal gyakran találkozunk. Nézetem szerint vendéglős ipartársulatunk odahathatna, hogy kebeleből minden kerületbe egy három tagú bizottság küldessék ki s a bizottság feladata lenne ezeket éven át a jogokat ellenőrizni s a bizottság tagjai, ha ilyen üzleteket találnak, ezeket rögtön feljelenteni s ha a „corpus delicti“ kezébe lenne, elvitetni tartoznának, hogy le ne tagadhassák, hogy nem volt iltó ügy tárgyuk.

Mintán nekünk nincs felhatalmazásunk arra, hogy a visszaéléseket megfoghatnánk, szükségesnek tartanám, hogy az előjárásigtól egy igazolványt kapnánk, ennek képesában jogunk lenne minden üzletbe belépni s követelni a koresmárlási jogot.

Mert így sokan kibújnak a törvény hatálya alul s nem bánják sokan ha 5-ször megbüntetik is, még sem fizet annyit, a menyvit a jog megváltásáért kell. Ha valaki háromszor visszaélelt követne el, az üzlet gyakorolhatásától megfosztandó volna.

Kern Ferencz,

vendéglős,

VIII. ker. regále-biz. tag.

Az országos egyesület és a „Pinczér-Kör“.

Sokan lesznek tisztelt kartsársaim között, a kik talán nem is sejtik, hogy mily nagy hordereje van ennek az eszmének, melyet Pálfi Antal ur e lap hasábjában megpendített. Azok a kik a „Vendéglősök Lapja“ 6-ik és 7-ik számát olvasták, tudni

fogják, hogy itt az „Országos pinczeregyesület” létesítéséről van szó. Szívem melyből óhajtom, hogy ez az ige mentlelőbb testté váljék. Mert csak egyedül ez lesz hivata egy nagy hézagot kitölteni és azokat az eszméket keresztülvinni, melyek már régóta foglalkoztatják a kedélyeket és miután még eddig nem sikerült azokat megtestesíteni, mindenféle vizsálra szolgáltak okot.

Ideje már, hogy vége legyen a szép frázisoknak; ne csépeljünk többé üres szalmát. Hiszen azt, a mit mi eddig az egyleti gyűléseken a művelődés, segélyezés, nyugdíjazás és még sokféle óhajt illetve hallottunk, az többnyire merő ábránd volt, melynek se füle, se farka. Egyetlen, mint például a bpesti pinczeregyesületnek sokkal kisebb a hatásköre, sokkal kevesebb vagyona és jövedelmi forrása van, senhogy egy oly óriási terhet nyakába vehetne, mint a milyent neki sok ember, kínla több a jókarat mint a számítás, feldíspintáli szeretne. En azt tapasztaltam a közgyűléseken, hogy mindig túlságos sok volt azok száma, kik keresztülvihetetlen indítványokkal léptek fel, és ha emezek megbuktak, elégtelének voltak és zúgtak.

Enlétezőnk vissza csak egy közgyűlésre, az 1881-ikire. Egy igen kedves barátom, a ki különben régi, buzgó tagja és me leg pártfogója az együletnek, mindjárt két indítványt egyszerre terjesztett elő; először azt kívánta, hogy miután az ő nézete szerint, az az ősszeg, melyet az egylet alapszabályai értelmében egy elhunyt tag temetkezésére fordít, nagyon csekély, hát meg kell azt dupláni, hogy a temetés pompásabb legyen. (Igy aztán persze szívesebben halunk meg.) Másodsor azt ajánlja, megszokva már azt a 20,000 frtra szaporodott egyleti vagyonot, és tán által rettegve, hogy ha ez így tovább megy, majd megfulladunk a magunk zsirjában, hogy építessünk egy saját kórházat. (Ha egy kicsit nagyobb is mint a „Neugebäude”, nem tesz semmit). Elő is adta mindjárt a berendezési tervet és a költségvetést. Fandus instruktus, hány emelet, hány szoba, hány ágy, hány hűsönghezt; orvos, patikus, ápoló, portás stb. fizetését. Mondtam neki, van az indítványban valami jó, de mindenesetre korai. Számadásából is kifejeztél nyilván egy pár zérust. Egy másik szómon meglát, hogy ékeszálással előhozta, hogy mennyire van nekünk szükségünk művelődésre, oktatásra, tónni akár bennünket annyi tudományval, a mennyi csak épen a búrunkké. Egy harmadik az egylet tőkájével segélyezni óhajtotta özvegyeinket, árváinkat. Egy negyedik nyugdíj követelt az elagott társaink és így gráciával tovább. Már csak azt vártam, hogy egy hetvenhetedik indítványozó minden öreg pinczért egy kis 2000 holdas birtokoskába akarja helyezni.

Ilyenféle követelésekkel léptek fel, egész komoly arccal a gyűlésen. Mindaz nagyon szép, de nem tartozik egyikünk szik keretébe. Szól ergyen az alapszabályok második §-a önképzésről, de a milyen szükségés is ez utóbbi, még sem lehetett keresztülvinni. Hogy miért nem, azt nem kell itt hosszasan fejtegetni, mert az okát úgy is ismeri mindenki. A fővárosi és vidéki pinczer-együletnek csak az a lehet a főcélja, a beteg tarjait pénz- és orvosi segítséggel részesíteni és az elhunytakat tisztességesen eltemetni. Magasabb és tagasabb célt, mint p. o. Magyarhon összes pincze-

reit egy szövetségbe hozni, nyugdíjazás stb. csak az „Országos Egyesület” érhet el. És hogy az csak rövid idő kérdése, arról kezdesdik nekem ama buzgalom, melyet kartársaim színe-jáva ebben az ügyben tanúsít. Az eszme megvan; csak kell, hogy nehány buzgó, erélyes szaktárs összejeljen és a tervet jól megfontolva, alaposan, józan számításal, egy más hasonozelu egyesület alapszabályai nyomán kidolgozza, minden hiábavaló ábrándozást kerüljön, és a magyar pinczer társadalmi állásának önállóbb és biztosabb alapja lesz. Jóllelte és tekintélyt ezáltal csak szaporodni fog.

Nem lesz talán fölösleges azt megjegyezni: hogy az „Országos Pinczer Egyesület” elebbe léphessen, és szép, magas hivatásának megfelelően, nagy anyagi áldozatokat is kell hozniuk, mert frázisokkal, ha meg olyan szövepek is, nem lehet sem megte-merteni, sem fontantani semmit. Ha jogra gondolunk, köteleességéről sem szabad megfeledkeznünk. Ha sokat álóznunk, sokat várhatunk is.

Aziránt tehát tisztában lehetünk, hogy mi a tulajdonképeni célja az „Országos Egyesület”-nek és ha sikerül e nemes törekvésünk, csak magunk lehetünk büszkéek arra. De azért nem szabad elhanyagolnunk sem a régi együletet, sem a „Pinczer-Kör”-t: mert mindegyiknek külön, határozott feladata van. Jól érte, a körnek nem az a hivatása, mint nemelyek vélik, mindazt pótolni, mi talán segéd vagy tanocsz a szűfői házában elmulasztott, vagy elmulasztani kenytelen volt. Ennek csak az a törekvése, tarjait között nyelvi- és egyéb hasznos ismereteket, oktatás és társalgás által terjeszteni. Elég sajnós különben, hogy vannak közöttünk olyanok is, kik még irni-olvasni is alig, vagy épen nem tudnak. Ez pedig csak az illető főnöke hibája, ki őt már mint érletlen tüz, kinek még egy pár esztendőig ábécézt kellett volna rágni, az őzle-telebe fogadta. (Oszinten be kell vallanunk, hogy a „Pinczer-Kör” felm utathat már sok szép sikert. Rendez felolvasásokat, társas-estélyeket; szerzett már szép könyvtárt is, és ezáltal elvonja tagjait más erköljestelen mulatságoktól, melyekhez különösen a mi iparágunknál bőven nyílik alkalom. Csak az akar, hogy még mindig közöny vagy épen rosszakarat uralkodik közöttünk, és így a kör derek feladata meg van nehezítve nagyon.)

És a kör rendes célján kívül még egy más, lélekemelő jel-zést tűzött ki zászlójára: „Misericordia!”

Létezik-e a föld keresztségén egy megzsomorított, számalmasabb látvány, mint egy chezó, fázó, már abbana korban, kit az emberek a legboldogabban neveznek, nyomorral küzdő gyermek? Kit nem ringattak aranyozott bölcseben, és ki tán már szerető apja, anyja édes hangját sem hallhatja: az árva? És létezik-e valami idősebb, mint ilyen elhagyott, apró emberi lénynek örömkönyvetek okozni? Kikről űdvoztunk is ezt mondotta: „Hagyjátok a kisdöketek hozam jönni, mert az öveik a mennyország!”

Az a maroknyi közösg ott a gránatos-utczában átvette az igrabmas szamaritánus magasztos szerepét. Karácsonkor, a keresztényiség legszennesebb napján, meleg, a zord idő ellen védő ruhába öltözött huszonnyeg szegény, rongyba takart gyermeket, és ajándékokkal látja el. Nem is lehet képzelní, milyen jótékony, morális hatással lehet ez a nemes, emberbaráti szeretetből eredő csele-

TÁRCSA.

Vendéglők és szállodák eredete.

A „Vendéglősök Lapja” eredeti tárczája.

Már a legregyebb időkben is, midőn az utazás igen fárasztó, hosszadalmas, sőt életveszélyes volt, léteztek emberek, kik az utasok és idegenek iránt előzekények és szolgálatkészek voltak; és őket mindennel látták el, mi csak rendelkezésükre állott, hogy vendégszeretőkkel elhalmozzák. Ezen vendégszeretet, egyedül az emberek nemesebb érzetéből eredt, egyszerűsödött a törekedtek, ha netalán bármely oknál fogva, kénytelenitennének hazajúkat vagy tartózkodási helyüket elhagyni, viszonylag hasonló vendégszeretettel fogadtassanak. Ezen vendégszeretet szállított családrol családra, sőt a görögök az idegenjogot és vendégszeretettel átvették a vallásukba és az idegeneket „Zeus” különös kegyenczeinek tekintették.

Utasok és idegenek mindentűt üdítő fürdővel, szállással és étkekkel látták el és csak néhány napi pihenés után — ha önmaguk nem mondták meg — kérdezettek utazási céljuk után. Később a művelődés haladásával egyes népek és nemzetek között a forgalom nagyobb lett és egyes családok között szerződések kötöttek, a rómaiaknál ismertető jelül kettő tört gyűrű felét adták, mely megerkeztek összeillesztve a másik felével az

illető személyazonosságát bizonyította, ezen jelek voltak az ugynevezett (symbola tesserae hospitales). Ezen egységek a családban atyáról fiára szálltak és szerződési erővel bírtak mely szent és sérthetetlen volt. Még később, a görögök és egyes nemzetek között, szerződések kötöttek és az illető nemzetekből voltak nékik oly állampolgárok rendelkezésükre, kik politikai dolgokat is láttak el, azoknál az idegenek szállásáról és ellátásáról is gondoskodtak; ezek voltak az ugynevezett „Proxenos”-ok, mi megfelel a mai consuloknak — Jobb utak építése után az utazás kényelmesebb volta, nagyobbitotta az idegen forgalmat, ennek kifolyása következtében keletkezett egy külön iparág: a vendéglők, az azvendéglősök, kik fizetésért látják el az idegeneket szállással és étkekkel, ezzel megszűntek a szerződések is, melyek különben is kölcsönösségen, vagy ajándékkal való kárpótláson alapultak.

Látjuk tehát, hogy iparágunk, az emberiség nemesebb érzetéből a vendégszeretetből vette származását avagy eredetét, századokon át fejlődött ennnyire a haladás és művelődés korszakáig, napjainkig.

Törekedjünk mindinkább iparágunkat emelni, hogy ne látsszasek pusztá érdekek törekvésünk, akkor iparágunk valódi fontossága kell előismerésben fog részesülni.

Glück Frigyes.

„Pannonia”-szállodás.

kedet az ifjú kedélyekre. Azért, a hány örömkönyv tódul ki a megajándékozott kisledek szemből, annyiszor legyen áldva a „Pinczér-Kör” neve. Vivat! Crescat! Floreat!

Tóth Antal.

Tartsunk együtt.

Midőn azt mondom, hogy tartsunk össze, azt hiszen hogy azt fölösleges bővebben megmagyarázni, hisz megértheti azt mindenki, habár mindjárt német vagy cseh is. Nem is akarok ezzel nemzetiséget bántalmazni, mert tudom, hogy ők ép úgy szeretik diós sző hazánkat, mint mi magyarok.

Nem politikáról van szó, hanem saját érdeikeink előmozdításáról. Azokat kell nekünk annak útja s módja szerint rendezesíteni.

Itt az idő felébredésre! Talpra magyar, német vagy cseh, ki csak szereti diós hazánkat, s ki jövőjét a pinczéri pályán megállapítani akarja, annak legyen jelszava: Értsük meg egymást! s tartsunk együtt!

Egymást megérteni egyedül minket terhel, a helyett, hogy az idegen nemzetiségi pinczerek minket megérteneink, mi értjük meg őket s miért? Mert mi nemétül is beszélünk! Miért nem lehetne ez ellenkezőleg is. Azért iparkodjék minden derek pályatársunk, ki még a magyar nyelvet nem beszéli, azt elsajátítani. Eddig sajnos, a hányan voltak annyi felé tartottunk. Most is vannak köztünk sokan, kik nem akarnak velünk tartani.

Ezeket kell összepontositani és pedig úgy, hogy minden egyes pinczert, — legyen az bármilyen nemzetiségi, — oda kényszeríteni, hogy egyetlünknek rendes tagja legyen, úgynevezett velünk egyetértőleg pártolják. Legyenek mindenek előtt magyarok! Magyarországon vannak, annak konyerét eszik. Ha magyarul nem tudnak úgy hát tanuljanak. Azt hiszem ezt jogosan követelhetjük.

Sztanoj Miklós.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „vendéglősök ipartársulata” legutóbbi társasösszejevetélt Kükövetz M. urnál tartotta, a legközelebbi pedig Lamatsch J. vendéglős urnál (dob-utca) leend.

— Jégártársulat alakult legutóbb a fővárosban, de hogy vendéglős feltzártsáink fel ne legyenek ültve, jónak látjuk megjegyezni, hogy ugyan így értelemben Bécsben is volt már jégártársulat, kik addig adták a jeget oleon, míg a kisebb jégkereskedőket tönkre tették, s mikor ezt elérték, mint egyedürsök uralták a helyzetet. Azért tehát tartsunk össze s ne hagyjuk régi jégzállítóinkat megbukni.

— A magyar pinczerek f. hó 10-ikén Szinel Alajos ur kávéháza helyiségében tartottak értekezletet, melyen a f. v. tanács-hoz felterjesztendő „hálynyilatkozat”-ot, vagy 200-an aláírták. Az értekezleten a „Pinczér-kör” érdekei is élénk eszmecserre alá kerültek, s hogy a körnek magyar szellemben leendő vezetése a legközelebbi idők szüleménye leend, arról az egybegyűltek hazafii érzülete kezkesedik. Üdvözljük e hazafias főrekvest!

— Pálfi Antal barátunknak az „Országos szövetkezet”-re vonatkozó kezdeményezése élénk visszhangra talált.

Az ország különböző vidékeiről kapunk leveleket, melyekben az eszmé megvalósítására buzdító hangon szólnak e horderejű ügyhöz.

Adja Isten, hogy mielőbb siker koronázza főrekvésünket!

— A „Pinczér-egylet”-hez. Legszébb emberi kötelesség embertársainkna a végtiszűesség megadói. Elhunytjánkól kegyelettel megemlékezni. E szép emberi kötelességnek számos jelét adta már a budapesti pinczér-egylet, de nem értjük, hogy Maderlein urnak a „Magyar király” volt szállodásának temetésére senki sem jelent meg a tagok közt! Igaz, hogy a megboldogult nem volt sem tagja, sem pártolója az egyletnek, de ha testületileg nem is, legalább a kollektívás tekintetből, néhányan részt vehettek volna. Hisz a sírnál ugy is egyenlők vagyunk.

— Schweiger György, ismert derek vendéglős, a Lípót utcában levő vendéglőhelyiséget legközelebb az átellenben levő házba teszi át.

— Erős István vendéglős ur Kis-Czellben a „Hungária” szállodát újonnan díszesen berendezte.

— Az újdíéki vasuti étterembe vendéglőlőst Szarka Jenő barátunk lett a vasuti igazgatóság által kinevezve.

— Hintersteiner József ur Nagyváradon, a szt. János utcában levő Czeglédi-féle vendéglőt veszi át jövő hó 1-én. Sok szerencsét!

— Hurth József volt balatonfüredi főpinczér Békés-Gyulán a „Korona” szállodát, mint szállodás átvette.

— Bába nagyközösg (Tolna megye) tulajdonát képező egész évi italmérségi jog f. hó 21-től 1885 május 1-től 1887 december 31-ig a legutóbbi igazérnek haszonbérbe fog adatni.

— Szatmár-Németi sz. kir. város tulajdonához tartozó Homorádi koresma 1885. év január 1-től 3 évre kiadó.

— Hymen. Kristóf József újpesti fűszerkereskedő eljegyezte özv. Mógósz Mihályné vendéglős szép műveltségű leányát Juliska kisasszonyt, Szekesfejtúrárról. — Udváros János közbányi vendéglős ur eljegyezte Staudinger Etel k. a. Ersekújvárról. Isten áldása legyen a köendő frigyeiken! — Takáts Pál ur a Holzwarth-féle étterem fizető pinczérje mult hó 29-én vezette oltárhoz Waich and Gizella urnót. Nászagnyok voltak: Denk János ur és neje, Givizer N. ur és neje. Nyoszolyó lányok voltak Schusztar Irma k. a. az osztr. áll. vasuti vendéglős ur leánya s a menyasszony nővére Irma k. a. Vőfélyek voltak Pétanovits József főpinczér ur és Ults Géza urak. Ott voltak még Ligeti Irma szümművész, Bemingerne urholgy és Beminger Irma k. a.

— Halálozások. Maller Mátvás vendéglős, a Pilseni sör-csarnok tulajdonosa f. év decz. 4 ikén életének 40-ik évében rövid betegség után elhunyt. Temetése f. hó 6-ikán d. u. 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint nagy részvétel mellett ment vége. Ott voltak ipartársulatunk összes tagjai gyászolobogva, élükön Gundel János elnök ural, ott volt a „Pinczér-egylet” díszalálomb élükön Schopper Ferencz elnökkel, valamint a „Kávészedőek egylete”, Bátorhy Mihály elnök vezetése alatt díszalálomb. Azon kívül az elhunyt számos rokoni s ismerősei — Fark s a Ferencz barátunkat a „Vadászkürt” szálloda szobapinczérét érzékeny családi veszteség érte, hasonlóv atya mult hó 26-án 46 éves korában Damocson elhunyt. — Reiter József a „Széchenyi szálloda” volt vendéglős életének 42-ik évében f. év november 30-án elhunyt. Béke lenjzen poraik felett!

Sajtóhíba igazítás. Lapunk mult számában a „vendéglős ipartársulat és pinczér egylet. közös bálibizottsága” című megjelent közleményünkben Mószér Károly és Duchon János urak nevei tévesen közöltettek, mit ezennel helyreigazítunk.

Markovits Sámuel főpinczér ur Szatmárt, a következő körlevelet intézte az ottani pályatársakhoz:

Felhívás!

A Budapesten megjelent „Vendéglősök Lapja” feladatául tűzte ki oda minkdől, hogy a pinczereket hivatalos fontosságánál fogva felkarolja, hogy azok bajainak orvoslására a célzírnyalósoknak mutatóköz intézkedések késedelem nélkül keresztül vitessenek: s e feladatát általánosságban teljesíti is; — azonban speciális helyi érdekeinket nem képviseli, de nem is képviselheti, mivel rólunk, kik a lapra elő nem fizetünk, reudes tudósítót nem tartunk, tudomásul nem bír. — Hogy már ezt elérhassuk, felkérnem kartársainkat miszerint saját és mindnyájunk érdekében a fentebbi lapra előfizetni, s az évnegyedenként 1 forint előfizetési pénz hozamunk nevük és lakásuk pontos feljegyzése mellett elküldeni szíveskedjék: hogy én a lapot mindnyájunk számára haladéktalanul és tömegesen megrendelhessem, hogy a lap kiadójánál kieszközölhessem, miszerint a nevezett lapban állandó rovat nyitassék, melyben egy e célra felveendő reudes tudósító által, a mi személyes helyi érdekeink bajaink, sérelmeink, helyzetünk nyomorúságai közöltessek, felderitessenek; ugyan ottan minden bennünk érdeklő körülményekről, székségletéről, elhelykedhetünkrol gyors és pontos értesítést nyervehassunk. — Remélve, hogy kartársaink a saját érdektük által igényelt csekély áldozattól visszatartenni nem fognak. Maradtam Szatmárt, 1884. november hó 24.

Kartársi üdvözettel

Markovits Sámuel
fő-pinczér.

A karácsonyi ünnepek alkalmával a „Pinczér-Kör” által kezdeményezett 24 szegény gyermek felruházására szerkesztőségünknel eddig a következő adományok folytak be:

Ilász György	1 frt.
Sztanoj Miklós	1 frt.
Paulits József	2 frt.
Kiss Ernő, Királyházárol	1 frt.
Összeg	5 frt.

— A közelgő új év alkalmával lapunkban az újvői üdvözlésekre új rovatot nyitunk. Mindazon pályatársaink, kik összes barátainknak üdvözlötlet küldeni óhajtanak, lapunkban eszközölhetik. Hirdetési díj 1 frt.

Lapunk egyik Amerikában élő barátja sziveségéből többszörönként hozni fogjuk az ottan divó mindenestre érdekes étlapokat.

GRANSTON'S.

In the HIGHLANDS.

MËEÏNÏU

WEDNESDAY, DECEMBER 3, 1883.

POTAGES

Ox tail Consommé vermicelle

HORS D'OEUVRE

Cromesqui de foie-gras aux truffes

RELEVES

Boiled sheephead, oyster sauce
Cucumbers Pommes hollandaise
Ribbs of beef Spring lamb, mint sauce
Spring chicken, stuffed Corned beef and cabbage

GOLD

Galantine de chapon
Ham Tongue Pickled pig's feet Beef, etc.

MAYONNAISE

Chicken Tomato Lobster Lettuce
Salmon

ENTREES

Pigeon en compote à la française
Carbonnade de mouton à la Soubise Farina fritters

VEGETABLES

Green corn Boiled and mashed potatoes
Beets String beans Stewed tomatoes
Onions Stuffed egg plant Rice
Baked sweet potatoes

PASTRY

Peach pie Biscuit pudding, brandy sauce Pound cake
Milan cake Lemon cream pie Assorted cakes
Wine jelly Kisses Coffee ice cream

CHEESE

FRUIT

COFFEE

CRANSTON'S WEST POINT HOTEL.

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint helyben IV., Lipót-utca 31. szám alatt (a pintér-utca sarkán)

fűszer-, gyarmatárú- és ásványvíz - kereskedést nyitottam, s azt

RIZSAVY FRIGYES

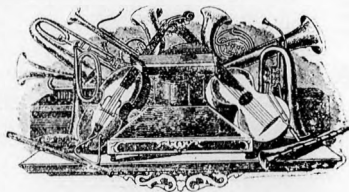
ezég alatt folytatom.

Főtörekvésem leend a szállodások, vendéglősök és kávéházak szükségleteinek minden tekintetben megfelelni. Továbbá törekvésemnek tartom, hogy ugy az áruk mint az árakra nézve a lehető legjobb s legjutányosabb kiszolgáltatás által tisztelt vásárlóim becses bizalmát megelőbb megnyerjem.

Mély tisztelettel:

Rizsavy Frigyes.

Alkalmi karácsonyi és újévi ajándék!!

Sternberg Armin

Budapest, VII. Kerepesi-ut 36. szám.
Hangszer-üzlet, ütő-, vonó-, fa- és érez-fuvó hangszernek,

harmonika és harmonium gyári raktára.

Ariston melyen mindenemü kedvelt zenedarab zeneetelen nélkül is eljátszható.

Házi és táncmulatságokra igen alkalmas.

Ára 6 kótával együtt 22 frt.

Mindenemü ódon hangszerek a le gmagasabb áron vétetnek vagy becsereletnek és javítások is elfogadlatnak.

Hirdetések

e lap számára

felvétetnek

a szerkesztő-kiadónál

szerkesztői hivatalában:

BUDAPESTEN,

VII-ik ker., Klauzál- és

Dohány-utca sarkán

5. sz.

(7. ajtó.)

ELSŐ MAGYAR EGYESÜLETI KÖNYVNYOMDA

Erste ungarische Vereins-Buchdruckerei

BUDAPEST,

IV. Granátos-utca 8. sz. (előbb komló-kert).

Ajánlkozik

mind a nyomdai szakba vágó munkák csinos és gyors elkészítésére, ugymint:

étlapokat, falragaszokat stb.

valamint szálloda- vagy vendéglő-berendezéshez szükségeselt nyomtatványokat a lehető legolcsóbb áron.

IV. Grenadiergasse Nr. 8 (früher Sospengarten).

Empfeht sich

zur schnellsten und geschmackvollsten Anfertigung aller in das Buchdruckfach schlagender Arbeiten, als:

Speisekarten, Plakate etc.

so auch alle zur Einrichtung von Hotels und Gasthäuser nothwendigen Drucksorten zu den möglichst billigsten Preisen.

Levelezés.

Legyünk magyarok.

S z e g e d, november hó.

A magyar főváros, a haza szíve, határozatilag kimondta folyó hó 12-én, hogy Magyarországon, annak első városában, nem kívánja meg a pincézerektől, miszerint a magyar nyelvet bírják.

Nincs magyarul érző kebel e hazában, melyre lesújtólag ne hatott volna e határozat, mely hontalanná teszi a magyart saját hazájában és olyan rossz példát adott a vidéki városoknak, hogy Isten csodája lesz, ha a Kraxelhüberek fészkei, mint Pozsony, N.-Szeben, Temesvár, Brassó stb. nem fogják utánozni.

Ha annyira nem biznék s hinnék a magyar nemzet jövőjében, az ilyen határozat után le kellene mondanom róla. Mert ha az ország fővárosában keresztül mehet ilyen határozat, vajjon nem e szájszszor inkább a vidékeken?

Az a kis Szerbia, mely oly szerényen húzódik meg alattunk, megköveteli minden egyes honpolgártól, hogy bírja az állam nyelvét, s a társadalom megveti mindazokat, ki nem beszél a szerb nyelvet. Ki volna ott az vakmerő, a ki azt merné indítványozni akár egy szerény falucska képviselőtestületében, hogy neki nem kell az olyan, a ki szerb nyelven beszél, neki az idegen kell.

Csak nálunk Magyarországon s épen az ország első városában képezheti kérdős tárgyát az ilyesmi. Csak nálunk nem kívánják meg attól a magyar nyelv ismeretét, ki a magyar közönség szolgálatára van rendelve, csak nálunk adnak kenyeret az olyanoknak is, kik esküdt ellenségei a hazának.

Távol áll tőlünk a gondolat az kívánni, hogy csak magyar emberek lehessenek pincézerek, de azt igen is nem csak kívánni, de követelni is lehet minden pincézértől, hogy a magyar nyelvet bírja, és magyar állampolgár legyen. Azért tehát jogosult lett volna felvenni a szabályrendeletbe, hogy a vendégek szolgálatára a magyar nyelvből jártas egyének alkalmazandók. Természetesen ez csak a jövőre nézve alkalmazható voltna, a multa nézve ki lehetett volna mondani, hogy a jelenleg alkalmazásban álló azon pincézerek, kik egy év leforgása alatt nem sajátítják el a magyar nyelvet, elbocsájtandók. Hadd menjenek oda kenyeret keresni, a hol edesbont hangzik nekik a nemzet nyelve!

Es epon fölvetéle még nem tartozik a lehetetlenségek közé. Tudunkkal az új szabályrendelet jóváhagyás végett a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter úrhoz lesz fölterjesztve.

A haza, a nemzet nevében kérve kérjük miniszter urat, de különösen államtitkárát a széleskörű ismereteiről és ritka hazafiságáról országszerte tisztelt Matlekovits Sándor urat, hogy a szabályrendelet jóváhagyását megtagadni s abba utólag fölveténi rendelje, hogy a vendégek szolgálatára a „magyar nyelvből jártas egyének alkalmazandók.“

A haza minden hű fia örömmel és lelkesedéssel fogja üdvözölni ez intézkedését!

Pálfi Antal, kávé.

Der Sprachenzwang der Kellner in der Repräsentanz.

In einem Artikel der letzten Nr. unseres Blattes wurde der Sprachenzwang für Kellner beprochen, und dahin gedeutet, als ob es dennoth nicht gut und erforderlich sei, wenn der Antrag angenommen worden wäre, wonach nur solche Kellner in den Gast- und Caffehäuser angestellt werden dürfen, welche der ungarischen Sprache vollkommen mächtig sind. Meine Herren und G e n o s s e n ! Dieser Artikel wurde vielfeitig auch so gedeutet, als wolle man durch Realisirung dieser Idee sämtliche deutschsprechende Kellner ignoriren oder vordrängen, und durch ganz ungarische ersetzen. Dem ist aber nicht so, und ist eine solche Deutung ganz und gar unbegründet und unnöthig, nachdem einem jeden nächster denkenden und fleißigen ungarischen Kellner diese Keidenchaft vollständig mangelt, und hat die ruhig, gemäßigte und erste Darstellung des Herrn Steiger zur Genüge bewiesen, daß die Kellner Ungarns, speziell Budapest dieses Mittels nicht bedürfen um sie durch Zwang zur ungarischen Sprache zu bestimmen.

Freig ist aber die Auffassung, wenn Jemand behauptet, daß heutzutage das deutsche Element oder überhaupt deutsche Kellner, in Budapest ein Terrain behaupten oder le i d u n t e r k u n f t f i n d e n k ö n n e n. Ein jeder, der mit den Verhältnissen halbwegs reel vertraut ist, muß zugeben, daß heute zugereiste deutsche Kellner Monate lang ohne Posten herumirren und schließlich gezwungen sind

wegen Mangel an Unterkunft Budapest zu verlassen, denn nicht nur die Chefs und sämtliche Gäste der Hotel, Gast- und Caffehäuser, sondern auch die begeisterte und hinreichende Diction erfordert das Wissen der ungarischen Sprache, und wie wir wissen, perhorreszirt Niemand die Konsolidirung des ungarischen Geistes, und ist Jemand, welcher der ungarischen Sprache nicht mächtig ist in Condition, so dürfte derselbe gewiß schon seit langen Jahren hier, und ein erwerbsthätiger Gehilfe sein, der sich hier sein Heim und Zukunft gründet und selbe nicht verlassen kann, oder aus Rücksicht von seinem Chef dazu nicht gezwungen wird, trotzdem er die Sprache zu erlernen nicht im Stande war, denn die Verhältnisse des Kellnerstandes und die Begründung des Berufes dürften kaum auf solchen Verordnungen fußen und zu praktischer Durchführung gelangen können. Wir sind überzeugt, daß jenes Ziel, in Hinblick auf den Bestand und die Existenz, welche ein jeder Kellner vor Augen hat, und haben muß, nur das ist: die Kenntniß der ungarischen Sprache, und daß namentlich ein jedes Mitglied des Kellner- und Caffehaus-Standes mit Lebenskräften und herzynniger Freude dahin strebt, sich den ungarischen Kollegen würdig anzuschließen, und das Brod der vaterländischen Sprache anzueignen um dadurch jeden Zwang seiner Zunge durch Begeisterung und Liebe zu paralysiren, denn Derjenige, welcher sein Brod und seinen Erwerb hier findet, und sich sein Heim und Zukunft gründet, ob seine Wiege wo immer stand, der wird immer mit uns in warmer Freude rufen:

Ein Hoch dem theuren Ungarland,
Soll allerwärts erhöhren —
Wir wollen alle bis zum Tod,
Treu bleiben seine Söhne.

Michael Kallheren.

Budapester Ball-Comité.

Die von der Genossenschaft der Hoteliers und Gastwirthes und des Budapester Kellner-Vereines gewählte Commission vereinigte sich dahin, daß der gemeinschaftliche Ball unter folgenden Bedingungen abgehalten werde.

T i t e l: „Ball der Genossenschaft der Budapester Hoteliers u. Gastwirthes und des Budapester Kellner Vereines“.

Der Ball soll ein Eliteball sein und wird am 20-ten Jänner 1885 in den hauptstäd. Redouten-Sälen abgehalten, wozu nur Karten auf den Namen lautend ausgegeben werden, welche nicht übertragbar sind.

Das Neinerträgniß wird getheilt: 45% der Genossenschaft, 45% dem Kellner-Verein, 10% dem Journalisten Pensionfond.

Die Genossenschaft stellt 40, der Kellner-Verein ebenfalls so viele Comité-Mitglieder bei.

In der ersten constituirenden gemeinschaftlichen Comité-Sitzung wurden nachstehende Wahlen vorgenommen.

Als Hausherr am Ballabend wird der Präses der Genossenschaft Herr Johann Bundel fungiren. Zum Ehrenpräses wurde Herr Ernst Kammer, Ehrenpräses des Kellnervereines, zum 1. Präses der Vicepräses der Genossenschaft Herr Franz Walter; zum 2. Präses Herr Friedrich Wabec; zum Vicepräses Herr Franz Schopper, Präses des Kellner Vereines. Zu Cassiere von Seite der Genossenschaft Herr Gläc von Seite des Kellnervereines Herr Dhmann.

Zu das Executiv resp. Arrangements-Comité von der Genossenschaft die Herren: Gläc, Kommer A. jun., Scupis, Keen, Vincze. Vom Kellnerverein die Herren: Schopper, Dhmann, Rief, Petanovits und Müller gewählt.

— Die Herren Mitglieder der Budapester Hoteliers- und Caffehaus-Genossenschaft wurden in letzter Nr. dieses Blattes, sowie auch durch besondere Zirkulare aufgefordert, daß im Sinne des §. 10 des Gewerbegesetzes ihre sämtlichen Gehilfen bis 21. November mit Arbeitsbücher versehen werden müssen.

Wir hatten Gelegenheit uns dessen näher zu informieren, bemerkten aber, daß hier alle Formalitäten fehlen, welche uns das Antichambriren und die Interpretation dieser Verordnung auslegen können. Erstens werden in den Caffees die Feuerbücher als Arbeitsbücher nicht als Gehilfen, sondern als Diensthöten angesehen, weil ihnen die Lösung eines Buches verweigert wird; zweitens werden Hausknechte in den Büchern als Pinzler benannt, welche selbe nicht sind; drittens zum Schluß ist bei jeder Bezirksvortheilung eine andere Form für das ganze normirt, so daß niemand weiß, wie und wo er eine Aufklärung bekommen kann. Es wäre daher sehr wünschenswerth, wenn von maßgebender Stelle eine positive Erklärung veröffentlicht würde, welche klarstellt: wer als Kellner resp. Gehilfe, oder wer als solcher nicht zu gelten hat, außerdem ist der Feuerbüch als qualifizirt anzusehen und demnach als Gehilfe zu betrachten, während der Hausknecht seine Stellung oft wechselt, und wieder oft das wird, was er schon gewesen ist. Es sollte daher die Ausgabe an alle Gehilfen zugleich erfolgen und zwar in einem Zentral-Bureau deren Vertheilung stattfinden.

K. L.

Ipartársulati és egyleti ügyek.

— **Protokoll** der am 3-ten November 1884 abgehaltenen Ausschuß-Sitzung. — Anwesend: Franz Schopper, Präfes, Jakob Ohmann, Vice-präfes. Die Ausschuß-Mitglieder: Dschinsky, Bachinger, Kirischner, Bayer, Taufsig, Lang, Geißler, Faragó Koch, Pfahnl und Koller. — Tagesordnung: 1. Protokoll 2. Ball. 3. Vereinsangelegenheiten.

Präfes Schopper führt den Vorsth. Das Protokoll vom 15-ten October wird verlesen und da keine Einwendung gegen dasselbe gemacht wird, von den Herren Dschinsky und Pfahnl authentifizirt.

Nun wird die Antwort der Genossenschaft auf unsere Eingabe betreffend der Abhaltung des gemeinschaftlichen Ball'es verlesen, worin die löbl. Genossenschaft unsere Vorschläge und Propositionen anzunehmen erklärte.

Zu diesem Behufe wählte diese eine Commission von 7 Mitgliedern, welche mit uns Dienstag den 4-ten d. Nachmittags 4 Uhr in der Genossenschaftskanzlei über die näheren Modalitäten und Details zu verhandeln hat.

Präfes stellt sonach den Antrag, zu dieser Conferenz ebenfalls aus der Reihe des Ausschusses 7 Mitglieder zu wählen, und wurden in diese Commission gewählt: die Herren Schopper, Ohmann, Dschinsky, Bachinger, Lang, Taufsig und Koch.

Nach längerem Meinungsaustrausch über diesen Gegenstand, schließt Präfes die Sitzung. — Budapest, 3. November 1884.

— Der überraschende Fortschritt, welcher auf dem Gebiete der hauptstädtischen Kellner- und Caffehaus-Gehilfen-Vereine wahrgenommen ist, und welcher bekanntlich dem guten Verstand und opfervollen Bemühungen der Zeitung und dem Ausdruke der beiden Vereine zuz-

schreiben ist, besonders betreffend der Waghreißung, im Verkehr und Umgang mit den Mitgliedern bietet vorzügliches, indem nicht nur die Protokolle und Versammlungen, sondern alle Ausweise und Kundmachungen in ungarischer Sprache gepflogen und geführt werden und ist zu hoffen, daß durch den besonderen Eifer und Liebe zur Sache des ungarischen Geistes, sowie durch die Herausgabe eines Fachblattes von Jahr zu Jahr das Resultat ein besseres und glänzenderes sein wird, und die Beschuldigung der Germanisationsucht unserer hauptstädtischen Kellner widerlegt wird, indem der Gemeinfinn und Fortschritt bei Aneignung der ungarischen Sprache in ererentlicher Weise genimmt und die beruflichen Hälter der Vereinsinteressen auch künftighin ihre Stütze und Umsicht dem Vereine zuwenden werden. K. L.

An die P. C. Mitglieder des „Budapester Kellner-Vereines“

In der am 15-ten October I. J. abgehaltenen Ausschuß-Sitzung wurde der Beschluß gefaßt, den nächsten Vereins-Ball gemeinschaftlich mit der löblichen Genossenschaft der Budapester Hoteliers, Gast- und Schankwirthe auf gleiches Risiko und gleiche Theile zu veranstalten.

Es ergeht daher an diejenigen P. C. Mitglieder und Geschäfts-genossen die höfliche Einladung, sich dem Ball-Comité je zahlreicher anzuschließen und werden jene Herren freundlichst ersucht ihr eintreten in das Ball-Comité mittelst persönlicher Namensfertigung auf der Rückseite des ergangenen Aufrufes betätigen zu wollen.

Budapest am 6. November 1884.

Franz Schopper
Präfes.

GYÖNGYÖSY IMRE

ezelőtt

vornals

Érsek István

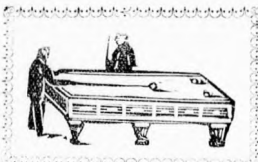
Stefan Érsek

tekeasztal

és

dákó-készítő

BUDAPEST,

Billard

und

Que-Crueger

BUDAPEST,

Kertész-utca 27. sz. a.

Gärtner-Gasse Nr. 27.

Ajánlja magát

Empfiehlt sich

kävéházi butorzatok berendezésére
a legolcsóbb áron.

zur Einrichtung für Kaffeehäuser
zu den billigsten Preisen.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legzénsávdusabb

SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavarrónál s a gyomornak az idegrendszer háttalmán alapuló bajában. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szerve élet támogatása és az idegrendszer működésének felfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

1883. évben 1 millió palaeck szállítottat el.

Fris töltésben
mindenkor kapható

Édeskuty L.

m. kir. udv.

ásványvíz-szállítónál Budapest.

Ugyiszinté minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglökben.

Budapestben,
Király-utca és Károly-körút sarkán.

**Legolcsóbb
bevásárlási forrás**

Budapestben,
Király-utca és Károly-körút sarkán.

kinai ezüst- és alpacca-, bronc- és diszmű-árakban

minden tárgy házi szükséglet részére, arckép-album, levél- és szivar-tárczák, erszények, pénz- és váltó-tárczák, utazó-táska és bőröndök, berendezett necessaire-k urak és hölgyek részére, íróasztal-készletek, szivar-készletek, munka-kosarak, gummi eső-köpenyek és gamáslik, kezyük, nyakkendők és mindenemü játékszerek.

Szövet- és selyem-ESERNYŐK 1 forinttól 10 forintig.

Alázatos tisztelettel **ROTHAUSER JÓZSEF L.**

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Király-utca és Károly-körút sarkán.